

Agencija za osiguranje u BiH

Агенција за осигурање у БиХ

Insurance Agency of B&H

PITANJA I ODGOVORI NA UČESTALE UPITE

1. Da li je moguće da ponuđač sam može dalje raditi na prenošenju rizika kako želi zaobilazeći jedino ovlašteno i registrovano reosiguravajuće društvo u BiH koje je dobilo odobrenje za rad od Agencije za nadzor osiguranja u Federaciji BiH i/ili Agencije za osiguranje Republike Srpske?
2. Molim Vaše stručno mišljenje u vezi stvarne nadležnosti institucije Zaštitnog fonda Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske.
3. Da li osiguranje putničkog automobila pokriva i slučajeve kada je naprimjer automobil oštećen obrušavanjem čvrstih materijala iz tunela, velikim nanosima snijega ili požarom (u slučajevima kada je neki automobil zapaljen a požar se proširi i na vozilo klijenta)?
4. Upit u vezi sa informacijom o izdavanju Internacionalne potvrde o bonusu police osiguranja od automobilske odgovornosti
5. Molim informaciju o tome da li građani Bosne i Hercegovine plaćaju osiguranja svoje imovine i sve informacije u vezi s tim. Od kakvih nepogoda i neprilika je moguće osigurati imovinu, koja imovina podliježe osiguranju? Da li privredni subjekti imaju naviku osiguravati svoju imovinu? Koliko iznose prosječne premije osiguranja za fizička i pravna lica? Je li poznato koliko je BiH isplatila štete građanima za elementarne nepogode, za štete privrednim subjektima i drugo? Iz kojeg budžeta se isplaćuju štete građanima kada ih plaća država?
6. Koji je broj osiguravajućih društava u Bosni i Hercegovini koja nude fizičkim licima uslugu pravne zaštite, odnosno osiguravanja od troškova sudskog postupka? Koji je broj zaključenih polica za ovu vrstu osiguranja u Bosni i Hercegovini u 2016. godini? Koje su druge značajne okolnosti u vezi sa razvojem ove vrste osiguranja u Bosni i Hercegovini?
7. Koja je procedura i da li je po zakonu polisu osiguranja od automobilske odgovornosti moguće prebaciti na drugo lice zajedno sa pripadajućim bonusom koje je ostvarivao dotadašnji korisnik?
8. Gdje se može naći Statut Biroa zelene karte u Bosni i Hercegovini?
9. Pojašnjenje primjene premijskog sistema X/AO u osiguranju motornih vozila u postupcima javnih nabavki.
10. Da li osiguranje putničkog automobila pokriva i slučajeve kada je naprimjer automobil oštećen obrušavanjem čvrstih materijala iz tunela, velikim nanosima snijega ili požarom (u slučajevima kada je neki automobile zapaljen a požar se proširi i na vozilo klijenta)?
11. Kome se obratiti za naknadu štete prouzrokovanu od strane vozila koje nije bilo registrovano?

1. Da li je moguće da ponuđač sam može dalje raditi na prenošenju rizika kako želi zaobilazeći jedino ovlašteno i registrovano reosiguravajuće društvo u BiH koje je dobilo odobrenje za rad od Agencije za nadzor osiguranja u Federaciji BiH i/ili Agencije za osiguranje Republike Srpske?

Obavljanje poslova, odnosno djelatnosti osiguranja propisana je u Federaciji Bosne i Hercegovine Zakonom o osiguranju ("Službene novine FBiH", broj 23/17) (daljem tekstu Zakon FBiH), a u Republici Srpskoj propisana je Zakonom o društvima za osiguranje („Službeni glasnik RS“, br. 17/05, 01/06, 64/06, 74/10, 47/17 i 58/19) (dalje u tekstu: Zakon RS).

Zakonom FBiH nije data mogućnost da društva za osiguranje sa teritorije Federacije Bosne i Hercegovine zaključuju ugovore o reosiguranju sa društvima za reosiguranje koja nemaju dozvolu za rad izdatu u Bosni i Hercegovini.

Oblast reosiguranja je u Republici Srpskoj, osim Zakonom RS, propisana je i Odlukom o uslovima pod kojima društvo za osiguranje može da zaključi ugovor o reosiguranju sa društvom za reosiguranje koje nema dozvolu za rad u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik RS“, broj 32/08) (u daljem tekstu: Odluka RS).

Naime, Zakon RS članom 3. stav (6) daje mogućnost društvima za osiguranje sa teritorije Republike Srpske da zaključe ugovor o reosiguranju sa društvima za reosiguranje koja nemaju dozvolu za rad izdatu u Bosni i Hercegovini uz prethodnu dozvolu Agencije za osiguranje Republike Srpske, koja neće odbiti da izda pomenutu dozvolu za društva za reosiguranje koja ispunjavaju međunarodno prihvatljive standarde za solidno obavljanje poslova reosiguranja.

Članom 2. Odluke RS propisano je da društvo za osiguranje koje namjerava da zaključi ugovor o reosiguranju sa društvom za reosiguranje, koje nema dozvolu za rad u BiH, mora predhodno da podnese zahtjev za zaključenje takvog ugovora Agenciji za osiguranje Republike Srpske.

Takođe, članom 3. Odluke RS propisano je da je društvo za osiguranje, uz zahtjev iz člana 2. Odluke RS, dužno da o društvu za reosiguranje sa kojim namjerava da zaključi ugovor o reosiguranju dostavi sljedeće podatke i dokumente:

- a) ovjerenu kopiju dozvole za radi izdanu od nadležnog nadzornog organa;
- b) ovjerenu kopiju izvoda iz registra privrednih društava ili drugog odgovarajućeg registra;
- c) potvrdu nadležnog nadzornog organa da društvo za reosiguranje ispunjava
- d) međunarodno prihvatljive standarde za solidno obavljanje poslova reosiguranja;
- e) dokaz o uplati naknade za rješavanje zahtjeva.

Dakle, u skladu sa navedenim propisima osiguravajuće društvo (u konkretnom slučaju ponuđač), koje je registrovano za obavljanje svoje djelatnosti na teritoriju Republike Srpske, ne može imati u pisanom obliku, odnosno u obliku Rješenja, saglasnost Agencije za osiguranje Republike Srpske za zaključivanje ugovora o reosiguranju sa bilo kojim reosiguravajućim društvom koje nema dozvolu za rad u Bosni i Hercegovini, već saglasnost za tačno određeno, odnosno imenovano reosiguravajuće društvo, uz prethodno ispunjene uslove propisane članom 3. stav (6) Zakona RS, odnosno uslove propisane Odlukom RS.

2. Molim Vaše stručno mišljenje u vezi stvarne nadležnosti institucije Zaštitnog fonda Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske

Agencija za osiguranje u Bosni i Hercegovini nije nadležna davati mišljenja u vezi nadležnosti zaštitnih fondova entiteta obzirom da su to institucije pod nadzorom entitetskih agencija za nadzor osiguranja. Ipak, Agencija je poduzela određene aktivnosti u cilju usklađivanja entitetskih zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju. S tim u vezi, Upravni odbor Agencije za osiguranje je, na sjednici održanoj 04.10.2016.godine, donio Smjernicu za ocjenu usaglašenosti zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju. Jadan od ciljeva Smjernice je i da se uspostavi neophodan stepen međusobne usaglašenosti entitetskih zakona. Isto tako Smjernica će usmjeravati obrađivače zakona u postupku izrade propisa. Na istoj sjednici, Upravni odbor je donio i Analizu usaglašenosti zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske sa preporukama za dalja usaglašavanja. Analiza i preporuke predstavljaju uputstvo entitetskim ministarstvima finansija i drugim predlagačima zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju u oba entiteta u kom smislu bi trebali izmijeniti/dopuniti važeće zakone u ovoj oblasti, odnosno donijeti nove a sve u cilju međusobne harmonizacije propisa. Oba dokumenta su dostavljena entitetskim ministarstvima finansija, koja su na traženje ove Agencije u smislu postupanja po istim, obavijestila Agenciju da se pri izradi propisa o obaveznim osiguranjima u saobraća uzimaju u obzir i rješenja iz ovih dokumenata.

3. Da li osiguranje putničkog automobila pokriva i slučajeve kada je naprimjer automobil oštećen obrušavanjem čvrstih materijala iz tunela, velikim nanosima snijega ili požarom (u slučajevima kada je neki automobil zapaljen a požar se proširi i na vozilo klijenta)?

Postoji obavezno osiguranje od autoodgovornosti i dobrovoljno kasko osiguranje.

Obavezno osiguranje od autoodgovornosti, regulisano Zakonom o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostale odredbe o obaveznom osiguranju od odgovornosti („Službene novine Federacije BiH“, broj 24/05) i Zakonom o obaveznim osiguranjima u prometu (“Službeni glasnik RS”, broj 82/15), ne pokriva slučajeve oštećenja vozila koji su u pitanju navedeni, dok dobrovoljno kasko osiguranje, regulisano istim propisima, pokriva slučajeve oštećenja vozila navedenih u pitanju, ukoliko su isti ugovoreni.

4. Upit u vezi sa informacijom o izdavanju Internacionalne potvrde o bonusu police osiguranja od automobilske odgovornosti

Agencija za osiguranje u Bosni i Hercegovini nije nadležna za izdavanje Internacionalne potvrde o bonusu police osiguranja od odgovornosti.

Propisima iz oblasti osiguranja u Bosni i Hercegovini nije regulisana „Internacionalna potvrda o bonusu police osiguranja od automobilske odgovornosti“, niti je regulisana nadležnost za izdavanje potvrde. Jedino je u Premijskom sistemu X-AO za osiguranje od automobilske odgovornosti iz jula 1998. godine donesenom od strane Upravnog odbora Biroa osiguranja Bosne i Hercegovine u odjeljku III pod nazivom „Utvrđivanje premije ovisno o štetnom događaju“, tačka 4. pod nazivom „Promjena osiguravača“ propisano da se osiguraniku priznaje premijski stepen na osnovu potvrde prethodnog osiguravača o premijskom stepenu te štetama u odgovarajućem mjerodavnom razdoblju posmatranja ili proteklim godinama osiguranja.

U vezi sa izdavanjem Internacionalne potvrde o bonusu police osiguranja od odgovornosti potrebno je obratiti se osiguravaču koji je izdao policu osiguranja od automobilske odgovornosti.

5. Molim informaciju o tome da li građani Bosne i Hercegovine plaćaju osiguranja svoje imovine i sve informacije u vezi s tim. Od kakvih nepogoda i neprilika je moguće osigurati imovinu, koja imovina podliježe osiguranju? Da li privredni subjekti imaju naviku osiguravati svoju imovinu? Koliko iznose prosječne premije osiguranja za fizička i pravna lica? Je li poznato koliko je BiH isplatila štete građanima za elementarne nepogode, za štete privrednim subjektima i drugo? Iz kojeg budžeta se isplaćuju štete građanima kada ih plaća država?

Poslovi osiguranja, zaključivanje i izvršavanje ugovora o osiguranju i preduzimanje mjera za sprečavanje i suzbijanje rizika koji ugrožavaju osiguranu imovinu i lica u Bosni i Hercegovini propisani su Zakonom o osiguranju („Službene novine FBiH“, broj 23/17) i Zakonom o društvima za osiguranje („Službeni glasnik RS“, br. 17/05, 01/06, 64/06, 74/10, 47/17 i 58/19). Vrste osiguranja kojim se bave društva za osiguranje registrovana u Bosni i Hercegovini, kao i vrste rizika unutar pojedinih vrsta osiguranja propisane su navedenim zakonima, kao i Odlukom o rasporedu vrsta rizika po grupama i vrstama osiguranja („Službene novine FBiH“, broj 82/17) i Odlukama o vrstama osiguranja („Službeni glasnik RS“, broj 57/06). U skladu sa navedenim propisima, u okviru imovinskih osiguranja, građani u Bosni i Hercegovini osigurati svoju imovinu od rizika koji se nalaze u okviru vrste osiguranja:

08 - Osiguranje od požara i elementarnih nepogoda (8. Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila) i
09 – Ostala osiguranja imovine (9. Osiguranje od ostalih šteta na imovini)

zavisno od vrste rizika od kojih žele da osiguraju svoju imovinu.

Za većinu građana, kuća ili stan su najvrijednija imovina koju imaju. Za državne ili javne institucije, to su prostori za njihov rad ili za obavljanje javnih funkcija velikih vrijednosti koji se ne mogu lako zamijeniti drugim. Na žalost, svijest o osiguranju i navika da se imovina osigurava je danas u Bosni i Hercegovini nestala. Osiguranje imovine za sada je u Bosni i Hercegovini još uvijek nedovoljno zastupljeno i sa malim učešćem u ukupno ostvarenoj premiji osiguranja na tržištu Bosne i Hercegovine. U Bosni i Hercegovini udio premije osiguranja imovine od požara i prirodnih sila (08) u ukupnoj premiji iznosi 4,10%, a udio premije osiguranja od ostalih šteta na imovini (09) iznosi 4,28%. Ovo je pokazatelj relativno malog učešća ovih vrsta osiguranja za razliku od evropskih zemalja gdje je taj udio znatno veći. Uzimajući u obzir iznos ukupno ostvarene premije osiguranja imovine i ukupan broj policia za ovu vrstu osiguranja, prema statističkim podacima sa kojima raspolaže Agencija za osiguranje u Bosni i Hercegovini, prosječna premija za vrstu osiguranja 08 iznosi cca 526 KM, a za vrstu osiguranja 09- cca 735 KM. Agencija za osiguranje u Bosni i Hercegovini ne raspolaže sa podacima o premiji ostvarenoj od fizičkih i pravnih lica, kao ni broju izdatih policia po ovoj analitici.

U bivšoj Jugoslaviji postojalo je obavezno osiguranje društvene imovine. Do 1992. godine, najveći dio društvene imovine bio je osiguran od požara. Na žalost, svijest o potrebi osiguranja imovine kod građana a i kod vlasti proradi samo u periodu dešavanja elementarnih nepogoda.

Obzirom na velike štetne događaje iznos riješenih šteta društava za osiguranje u Bosni i Hercegovini za vrstu 08 i 09 u toku 2014. godine iznosio je 49.982.702 KM dok je taj iznos u 2015. godini bio 47.211.877 KM. Agencija za osiguranje u Bosni i Hercegovini ne raspolaže sa podacima o analitici

riješenih šteta, odnosno koliko je riješenih šteta isplaćeno građanima po osnovu elementarnih nepogoda, šteta privrednim subjektima.

Prema pokazateljima ukupne štete izazvane poplavama 2014. godine u Bosni i Hercegovini procijenjene su na dvije milijarde i 37 miliona eura, od čega je 70 posto štete načinjeno privatnom sektoru. Na međunarodnoj Donatorskoj konferenciji koja je održana u julu 2014. godine u Briselu, Bosni i Hercegovini je obećana pomoć u iznosu od 810,5 miliona eura, od čega su 139,8 miliona grant sredstva i 670,7 miliona kreditna sredstva. Na toj konferenciji Bosni i Hercegovini je obećano i 41,4 miliona eura pomoći za prekogranične aktivnosti Bosne i Hercegovine i Srbije.

Obzirom na dešavanja usljed elementarnih nepogoda u Bosni i Hercegovini u proteklom periodu i još uvijek nepostojanja adekvatnog sistema zaštite od prirodnih i drugih nesreća, u Bosni i Hercegovini je neophodno što prije razviti koncept koji bi obuhvatio osiguranje od prirodnih i drugih nesreća, koncept koji bi bio zasnovan na masovnosti, obaveznosti i samim tim obezbijedilo uslove za pravovremenu reakciju u slučaju nastanka štetnih događaja.

Kao i u mnogim evropskim zemljama, štete nastale usljed prirodnih i drugih katastrofa isplaćuju se od strane osiguravajućih društava, a ne iz kreditnih sredstava i pomoći kao što je, na žalost, trenutna situacija u Bosni i Hercegovini. Razvijanjem adekvatnog koncepta za Bosnu i Hercegovinu, većim uključivanjem osiguravajućih društava u isti, smanjila bi se izdvajanja i opterećenja budžeta države za višemilionske isplate po ovom osnovu i na taj način pružila adekvatna i pravovremena pomoć u slučaju nastanka štetnih događaja.

6. Koji je broj osiguravajućih društava u Bosni i Hercegovini koja nude fizičkim licima uslugu pravne zaštite, odnosno osiguravanja od troškova sudskog postupka? Koji je broj zaključenih polica za ovu vrstu osiguranja u Bosni i Hercegovini u 2016. godini? Koje su druge značajne okolnosti u vezi sa razvojem ove vrste osiguranja u Bosni i Hercegovini?

Prema Agencija za osiguranje u Bosni i Hercegovini vodi sve relevantne podatke o cjelokupnom tržištu osiguranja u Bosni i Hercegovini.

U toku 2016. godine u Bosni i Hercegovini je poslovalo 27 društava za osiguranje i jedno društvo za reosiguranje. Od svih društava za osiguranje samo jedno društvo za osiguranje je izdao polise koje su se odnosile na osiguranje troškova pravne zaštite kod upotrebe motornog vozila. Ova vrsta osiguranja se ugovara kao dopunsko osiguranje na polisi osiguranja od automobilske odgovornosti, uz obavezu ugovaranja ove vrste osiguranja. Osiguranje pravne zaštite zbog upotrebe motornog vozila pokriva troškove zastupanja u krivičnim postupcima i postupcima pred sudijom za prekršaje. Takođe, pokriva i troškove ostvarivanja zahtjeva za odštete u vezi sa saobraćajnom nesrećom kao i troškove odbrane po zahtjevima za odštetu drugih lica.

Broj izdatih polisa za ovu vrstu osiguranja u toku 2016. godine je 99 polisa. Ostvarena premija osiguranja po ovoj vrsti osiguranja iznosila je za 2016. godinu 2.145 KM. Učešće ove vrste osiguranja u ukupnoj premiji osiguranja u Bosni i Hercegovini je zanemarljivo malo.

U Bosni i Hercegovini još uvijek ova vrsta dobrovoljnog osiguranja nije dovoljno razvijena.

7. Koja je procedura i da li je po zakonu polisu osiguranja od automobilske odgovornosti moguće prebaciti na drugo lice zajedno sa pripadajućim bonusom koje je ostvarivao dotadašnji korisnik?

Agencija za osiguranje u Bosni i Hercegovini je samostalna upravna organizacija osnovana Zakonom o Agenciji za osiguranje u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 12/04). U skladu sa navedenim Zakonom, mandat ove Agencije je usklađivanje i jedinstvena primjena zakonodavstva o osiguranju na nivou Bosne i Hercegovine, usklađivanje tog zakonodavstva sa zakonodavstvom Evropske unije, rješavanje sporova između entitetskih agencija, međunarodni odnosi u oblasti osiguranja i statistika u smislu poslovanja tržišta osiguranja. S tim u vezi, jasno je da oblast osiguranja – obavezno osiguranje vlasnika vozila od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima (osiguranje od autoodgovornosti), nije u nadležnosti ove Agencije. Kako polisu osiguranja, kao dokumenat o zaključenom osiguranju, izdaju društva za osiguranje, to se sva pitanja koja se odnose na procedure, način i postupak prenosa polise osiguranja rješavaju sa društvom za osiguranje sa kojim je i polisa i zaključena.

8. Gdje se može naći Statut Biroa zelene karte u Bosni i Hercegovini?

U vezi sa upitom, preporučujemo da se obratite ili Birou zelene karte u Bosni i Hercegovini, Derviša Numića broj 7, Sarajevo ili Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine, Trg Bosne i Hercegovine broj 1, Sarajevo, gdje je Biro zelene karte u Bosni i Hercegovini, kao udruženje registrovano.

9. Pojašnjenje primjene premijskog sistema X/AO u osiguranju motornih vozila u postupcima javnih nabavki

Agencija za osiguranje u Bosni i Hercegovini nema nadležnosti u utvrđivanju ispravnosti obračuna premije osiguranja, odnosno primjene premijskog sistema X/AO od strane društava za osiguranje u Bosni i Hercegovini.

Informacije koje vam mogu biti od koristi vezano za utvrđivanje ispravnosti obračuna premije osiguranja u postupcima javnih nabavki su, kako slijedi.

U pogledu tarife premije i cijena po kojima se obračunava premija osiguranja korisnika, odnosno vlasnika motornih vozila od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima u Bosni i Hercegovini u primjeni su:

premijski sistem X/AO dostupan na web stranici Agencije za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine:

http://www.nados.ba/dokumenti/ostali_akti/PREMIJSKI_SYSTEM.pdf i

Odluka o zajedničkoj tarifi premija i cjenovniku za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila u Republici Srpskoj, dostupna na web stranici Agencije za osiguranje Republike Srpske:

http://www.azors.rs.ba/azors/lat/pod_akti/Odluka_o_zajednickoj_tarifi_premija_AO.pdf i

http://www.azors.rs.ba/azors/lat/pod_akti/OdlukaOizmJdopOdlukeOzajTarifiPremija.pdf

U navedenim dokumentima sadržani su elementi po kojima se za motorna vozila može utvrditi da li je primijenjen/obračunat propisani tarifni razred odnosno podgrupa po konkretnim vozilima.

Ukoliko se u ponudama u postupcima javnih nabavki utvrde neke nepravilnosti, može se obratiti Agenciji za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine i Agenciji za osiguranje Republike Srpske koje su nadležne za poduzimanje aktivnosti nadzora nad primjenom zakona i podzakonskih akata iz oblasti osiguranja i drugih propisa u radu društava za osiguranje.

10. Da li osiguranje putničkog automobila pokriva i slučajeve kada je naprimjer automobil oštećen obrušavanjem čvrstih materijala iz tunela, velikim nanosima snijega ili požarom (u slučajevima kada je neki automobile zapaljen a požar se proširi i na vozilo klijenta)?

Iz pitanja nije jasno na koje vrste osiguranja se pitanje odnosi. Naime, postoji obavezno obavezno osiguranje vlasnika vozila od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima (osiguranje od autoodgovornosti) i dobrovoljno kasko osiguranje.

Obavezno osiguranje od autoodgovornosti, regulisano Zakonom o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostale odredbe o obaveznom osiguranju od odgovornosti („Službene novine Federacije BiH“, broj 24/05) i Zakonom o obaveznom osiguranjima u prometu („Službeni glasnik RS“, broj 82/15), ne pokriva slučajeve oštećenja vozila koji su navedeni, dok dobrovoljno kasko osiguranje, regulisano istim propisima, pokriva slučajeve oštećenja vozila koji su navedeni, ukoliko su isti ugovoreni.

11. Kome se obratiti za naknadu štete prouzrokovanu od strane vozila koje nije bilo registrovano?

Oštećeno lice kome je na teritoriji Republike Srpske prouzrokovana šteta upotrebom vozila čiji vlasnik nije zaključio ugovor o osiguranju od autoodgovornosti podnosi odštetni zahtjev Zaštitnom fondu Republike Srpske.

Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine obavezan je da oštećenim stranama plaća odštetu u slučaju smrti ili fizičke povrede i materijalne štete prouzrokovane u saobraćajnim nezgodama u Bosni i Hercegovini kada je nezgodu prouzrokovalo neosigurano vozilo, a vozilo posjeduje lice sa prebivalištem u Federaciji Bosne i Hercegovine.